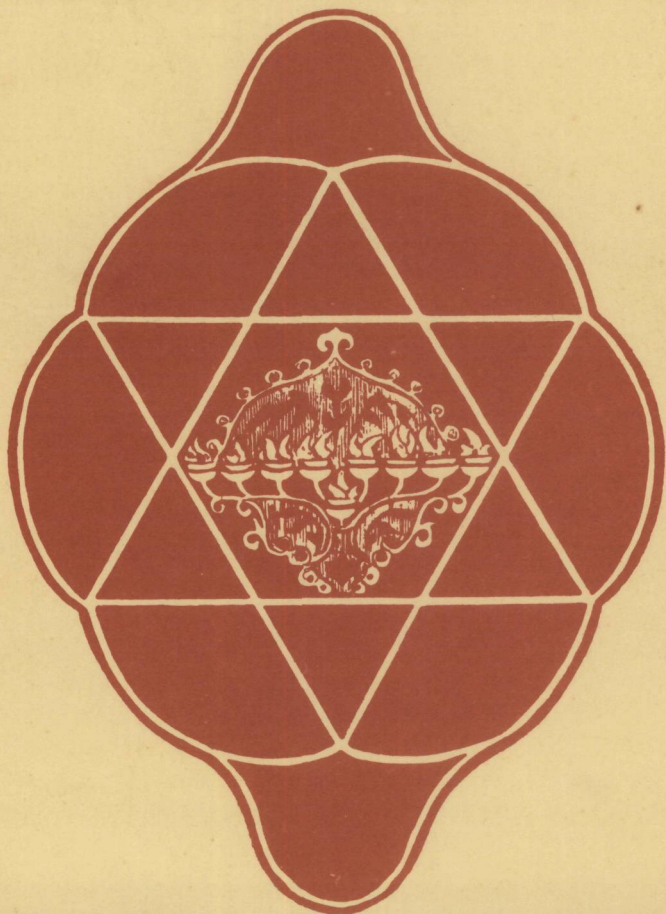

JOODSCHE
KINDERLIEDJES
DOOR CLARA PINKHOF.

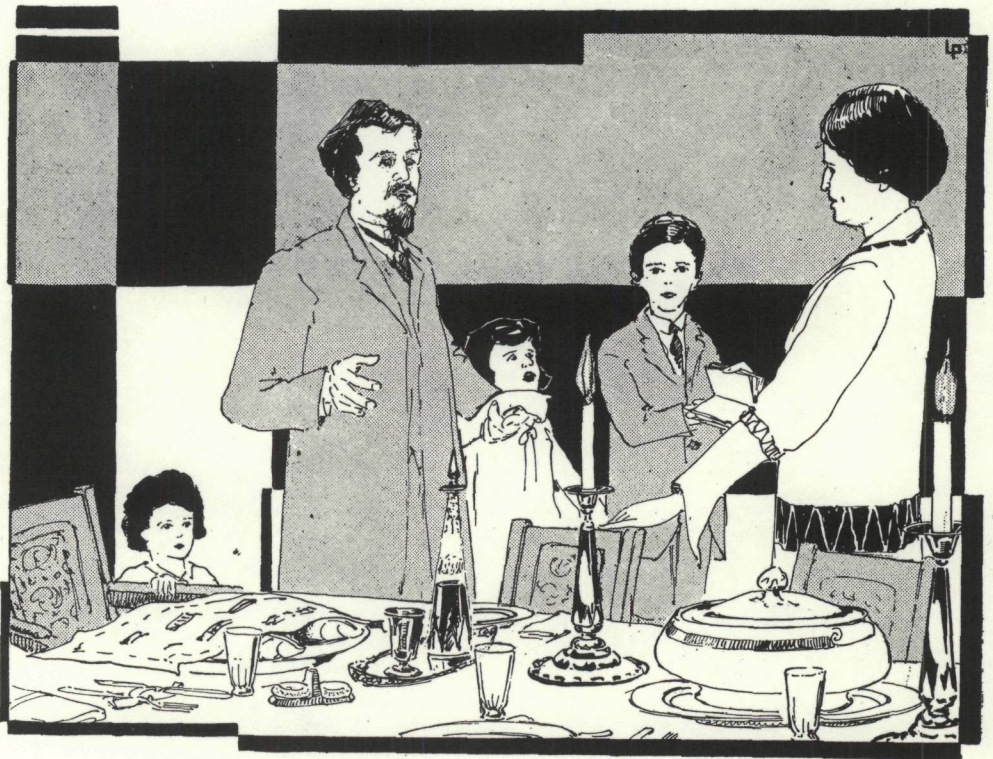

In 1918 schreef Clara Pinkhof
deze liedjes voor de joodse jeugd.
Het zijn feestelijke liedjes, die
betrekking hebben op hoogtij-
dagen uit het joodse jaar. Zoals
bijvoorbeeld het liedje over het
Inwijdingsfeest (Channoeko), dat
als volgt begint:

*'Ze zijn toch zoo aardig
die Channoeko-lichtjes,
Ze kijken ons aan,
Net als kleine gezichtjes ...'*

Evenals het boekje 'Van Twee
Joodsche Vragertjes' door Clara
Asscher-Pinkhof (herdrukt in
1979) geeft dit bundeltje met
joodse kinderliedjes de tijd van
toen door aan de jonge generatie.
Deze onvergetelijke liedjes zijn
opnieuw op muziek gezet.

JOODSCHE KINDERLIEDJES

JOODSCHE KINDERLIEDJES

DOOR

CLARA PINKHOF

Amphora Books Amstelveen 1980

Illustraties van Leo Pinkhof, ontleend aan 'De Joodsche Jeugdkrant Betsalel', jaargangen 1 (1928), 2 (1929) en 4 (1931) en de Hagada voor de Sederavond-viering (Dr. S. I. Mulder en L. D. Staal).

„Joodsche Kinderliedjes” verscheen in 1918 bij uitgeverij W. Versluys, Amsterdam. In de thans gepubliceerde uitgave zijn de liedjes op muziek gezet, uitgaande van een destijds gegeven notatie door Clara Pinkhof.

© Amphora Books, 1980

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van stencil, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Druk: Spin/van Mantgem BV - Amsterdam

ISBN 90 6446 009 4

VOORWOORD.

Zouden deze Joodsche Kinderliedjes wel noodig zijn?

Ze zijn gemaakt, doordat Joodsche kinderen op een bijzondere Joodsche school mij in den Channoeko-Sinterklaastijd vroegen, of we nu geen Sinterklaasliedje gingen leeren. Dat vond ik toen een afdoend bewijs voor de noodzakelijkheid dezer liedjes.

Ze zijn bestemd voor alle Joodsche kinderen in Nederland, tot den leeftijd, dat zij ze kinderachtig vinden. Dat zal zoowat een jaar of negen zijn. Alle Joodsche kinderen; dat zijn: kinderen thuis en kinderen op school, en vooral die gelukkige kinderen, bij wie school en thuis elkaar de hand geven.

Thuis zingen, — liedjes zingen over de huiselijk-Joodsche gebeurtenissen in hun leven, — dat vinden de kinderen een genot. Zaterdags vóór nacht, in het donker, samen met vader en moeder Joodsche liedjes te zingen, — dat kan voor de groot-geworden kinderen later een mooie herinnering zijn, die hen, mèt andere Joodsche herinneringen, vasthoudt aan het Joodsche leven. Hoe meer Joodsch genot het kinderleven heeft, hoe moeilijker ze er later afstand van kunnen doen.

En op school, op de Joodsche school. Liedjes zingen op de Joodsche school, naast „godsdiensleer”. Haast te heerlijk om mogelijk te zijn. Laat ik mij even in de mogelijkheid indenken. Dus dan zouden ze een Rousj-Hasjono-liedje zingen, de zes- en zevenjarigen, in plaats van: „het nieuwjaarsfeest of rousj-hasjono of joun-teroengo of . . . of . . .” En ze zouden dan Vrijdagavondliedjes zingen inplaats van een godsdiensleer-lesje over „de Sabbatviering”. En ze zouden een liedje zingen over „gomeits-zoeken” inplaats van een les te leeren over „het wegschaffen van het gedeesemde”. En ze zouden . . .

Als het eens werkelijkheid werd!

Maar ik ben al heel blij, als er een paar kinderen zijn, die hun Joodsche leven van thuis in deze liedjes terugvinden en die ze daarom graag zingen.

(1918)

CLARA PINKHOF.

ROUSJ HASJONO

*Het oude jaar en 't nieuwe jaar,
Die volgen op elkander,
Het oude jaar is haast voorbij,
En strakjes komt een ander.
Hoe wordt het Joodsche nieuwe jaar?
Zoo fijn Zoo fijn ...
Als appel en honing bij elkaar!*

*We zijn van 't jaar wel zoet geweest,
Maar toch niet alle keeren.
En nu het nieuwe jaar begint,
Gaan wij 't opnieuw probeeren.
Hoe worden wij in 't nieuwe jaar?
Zoo zoet ... Zoo zoet ...
Als appel en honing bij elkaar!*

ROUSJ HASJONO.

Het ou - de jaar en 't nieuwe jaar, Die vol - gen op el -
We zijn van 't jaar wel zoet ge-weest, Maar toch niet al - le

kan - der, Het ou - de jaar is haast voor - bij, En
kee - ren. En nu het nieu - we jaar be - gint, Gaan

strak - jes komt een an - der. Hoe wordt het Jood - sche
wij 't op - nieuw pro - bee - ren. Hoe wor - den wij in 't

nieu - we jaar? Zoo fijn Zoo fijn Als
nieu - we jaar? Zoo zoet Zoo zoet Als

ap - pel en ho - ning bij el - kaar!
ap - pel en ho - ning bij el - kaar!

JOUM KIPPOER.

*Daar was een heel klein jongetje,
Dat had wat stouts gedaan.
Toen is hij stil, in zijn hanssop
Naar Moeder toegegaan.
Hij had zoo'n erge spijt er van;
Hij deed het nooit, nóóit meer . . .
Toen heeft zijn Moeder het afgekust.
En toen vergat ze 't weer.*

*De groote menschen zijn wel eens
Een heel klein beetje slecht.
Ze denken wel eens niet eraan,
Wat God hun heeft gezegd.
En op Joun Kippoer vasten zij,
En zijn zoo stil, zoo stil . . .
Ze vragen of de Goede God
Het weer vergeten wil . . .*

Heel stil zingen.

JOUM KIPPOER.

Daar was een heel klein jon - ge - tje, Dat
De groo - te men - schen zijn wel eens Een

had wat stouts ge - daan. Toen is hij stil, in
heel klein beet - je slecht. Ze den - ken wel eens

zijn hans - sop Naar Moe - der toe - ge - gaan. Hij
niet er - aan, Wat God hun heeft ge - zegd. En

had zoo'n er - ge spijt er van; Hij deed het nooit, nóóit
op Joum Kip-poer vas - ten zij, En zijn zoo stil, zoo

meer... Toen heeft zijn Moe het af - ge - kust. En
stil... Ze vra - gen of de Goe - de God Het

toen ver - gat ze 't weer.
weer ver - ge - ten wil...

SOEKOUS.

*Vier muurtjes en een dak van riet . . .
Meer is het niet — Meer is het niet.
Ons huisje is zoo gauw gebouwd;
Wat riet, wat spijkers en wat hout.
En dat getimmerd aan elkaar.
En kijk: dan is de Soeko klaar!*

*Vier muurtjes en een dak van riet . . .
Meer is het niet — Meer is het niet.
Maar voordat Soekous wordt gevierd
Moet eerst ons huisje mooi versierd.
Wat takjes hier, — Wat bloemen daar
En kijk: dan is de Soeko klaar!*

*Vier muurtjes en een dak van riet . . .
Meer is het niet — Meer is het niet.
Maar och, het is zoo gauw gedaan,
Want als wij uit ons huisje gaan,
Dan moet het gauw weer uit elkaar,
En gaat het weg: tot 't volgend jaar!*

SOEKOUS.

Vier muur - tjes en een dak van riet
 Vier muur - tjes en een dak van riet
 Vier muur - tjes en een dak van riet

Meer is het niet — Meer is het niet. Ons huis - je is zoo
 Meer is het niet — Meer is het niet. Maar voor-dat Soe-kous
 Meer is het niet — Meer is het niet. Maar och, het is zoo

gauw ge - bouwd ; Wat riet, wat spij - kers
 wordt ge - vierd Moet eerst ons huis - je
 gauw ge - daan, Want als wij uit ons

en wat hout. En dat ge - tim - merd aan el -
 mooi ver - sierd. Wat tak - jes hier, - Wat bloe - men
 huis - je gaan, Dan moet het gauw weer uit el -

kaar - En kijk : dan is de Soe - ko klaar !
 daar - En kijk : dan is de Soe - ko klaar !
 kaar, En gaat het weg : tot 't vol - gend jaar !

SIMCHAS TOURO.

*Waarom 't Simchas Touro feest is
Weten wij nog niet zoo goed.
We begrijpen, dat die Touro
Wel iets heerlijks wezen moet.*

*En om alles te begrijpen
Zijn we nu nog veel te klein.
Maar de menschen willen maken,
Dat wij ook zoo vroolijk zijn.*

*Daarom geven zij ons lekkers,
En daar houden wij wel van!
'k Denk: er is geen enkel kindje,
Die dat niet begrijpen kan.*

SIMCHAS TOURO.

Waar - om 't Sim - chas tou - ro - feest is We - ten
En om al - les te be - grij - pen Zijn we
Daar - om ge - ven zij ons lek - kers, En daar

wij nog niet zoo goed. We be - grij - pen, dat die
nu nog veel te klein. Maar de men - schen wil - len
hou - den wij wel van! 'k Denk: er is geen en - kel

Tou - ro Wel iets heer - lijks we - zen moet.
ma - ken, Dat wij ook zoo vroe - lijk zijn.
kind - je, Die dat niet be - grij - pen kan.

CHANNOEKO-LICHTJES

*Ze zijn toch zoo aardig, die Channoeko-lichtjes;
Ze kijken ons aan, net als kleine gezichtjes,
Zoo vroolijk en blij.
Zoo mooi, dat we telkens er naar moeten kijken,
Zoo licht, dat ze haast wel op zonnetjes lijken,
Die vlammetjes-rij.*

*Ze luisteren toe, hoe we allemaal zingen
Van 't Channoeko-feest en van heel mooie dingen,
En knikken er bij,
Maar is het zoo laat, dat w'in bed zijn gekropen,
Dan houden ze ook niet hun oogjes meer open,
Dan slapen ook zij.*

CHANNOEKO-LICHTJES.

Ze zijn toch zoo aar - dig, die Chan - noe - ko -
Ze luis - te - ren toe, hoe we al - le - maal

licht - jes; Ze kij - ken ons aan, net als klei - ne ge -
zin - gen Van 't Chan - noe - ko - feest en van heel moo - ie

zicht - jes, Zoo vroe - lijk en blij. Zoo mooi, dat we
din - gen, En knik - ken er bij. Maar is het zoo

tel - kens er naar moe - ten kij - ken, Zoo licht, dat ze
laat, dat w'in bed zijn ge - kro - pen, Dan hou - den ze

haast wel op zon - ne - tjes lij - ken, Die vlam - me - tjes - rij.
ook niet hun oog - jes meer o - pen, Dan sla - pen ook zij.

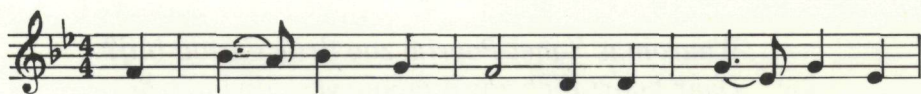

DE יום טוב בLOEMEN MET DE
יום טוב KAARSEN VAN MOEDER

POERIM.

Waarom is 't met Poerim zoo druk en zoo blij?
Daar hoort toch zoo'n mooie geschiedenis bij.
't Is héélemaal geen sprookje:
't Is ècht zoo geweest,
En dáárom juist is er met Poerim zoo'n feest!
Heel vroeger, toen heeft er eens iemand bestaan,
Die zei, dat de Joden maar dood moesten gaan.
De Joden die vond hij zoo dom en zoo slecht;
Dat heeft hij nog wel aan den koning gezegd!
Toen hadden de Joden zoo'n vreeslijk verdriet . . .
Maar later, gelukkig, gebeurde het niet!
's Is héélemaal geen sprookje: 't is ècht zoo geweest;
En dáárom juist is er met Poerim zoo'n feest!

POERIM.

Waar - om is 't met Poe - rim zoo druk en zoo

blij? Daar hoort toch zoo'n mooi - e ge - schie - de - nis

bij. 't Is héé - le - maal geen sprook - je: 't Is ècht zoo ge -

weest, En dáár - om juist is er met Poe - rim zoo'n

feest! Heel vroe - ger, toen heeft er eens ie - mand be -

staan, Die zei, dat de Jo - den maar dood moes - ten

gaan. De Jo-den die vond hij zoo dom en zoo slecht; Dat

heeft hij nog wel aan den ko-ning ge-zegd! Toen

had-den de Jo-den zoo'n vrees-lijk ver-driet... Maar

la-ter, ge-luk-kig, ge-beur-de het niet! 't Is

héé-le-maal geen sprook-je: 't is ècht zoo ge-

weest; En dáár-om juist is er met Poe-rim zoo'n feest!

GOMEITS ZOEKEN.

*Zachtjes, stil op onze teentjes
Loopen we alle kamers door
Om nog gomeits op te zoeken:
Wij er achter — Vader voor.*

*Zou er dáár nog gomeits liggen?
In dät hoekje nog misschien?
Waar we kijken, — hoe we zoeken,—
Nergens gomeits meer te zien!*

*Vader kijkt nog met zijn kaarsje;
Zoekt nog hier en zoekt nog daar. —
Zoo, nu kan het Pesach worden,
Want we zijn met zoeken klaar.*

Luchtig, in vlug marschtempo.

GOMEITS ZOEKEN.

Zacht - jes, stil op on - ze teen - tjes Loo - pen we al - le
Zou er dáár nog go - meits lig - gen? In dàt hoek - je
Va - der kijkt nog met zijn kaars - je; Zoekt nog hier en

ka - mers door Om nog go - meits op te zoe - ken:
nog mis - schien? Waar we kij - ken, — hoe we zoe - ken, —
zoekt nog daar. — Zoo, nu kan het Pe - sach wor - den,

Wij er ach - ter — Va - der voor.
Ner - gens go - meits meer te zien!
Want we zijn met zoe - ken klaar.

סדר הקערה

DE
SEIDERSCHOTEL

SEIDERAavond.

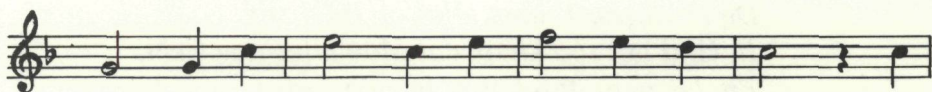
*Allang van te voren verlang je er naar:
De mooiste, de heerlijkste avond van 't jaar;
Als Vader aan 't eind van de tafel zit,
En alles zoo mooi is, en blinkend, en wit.
Daar staan ze: de matzes, het beentje, de wijn,
De blaadjes, 't moet alles op tafel zijn!
Ik vind het zoo knap, dat Moe alles nog weet,
En dat ze op tafel geen ietsje vergeet.*

*We zitten zoo stil en zoo blij bij elkaar,
En Vader leest voor, en wij luist'ren er naar.
En kijk: al begrijp je niet alles zoo goed,
Toch weet je wel, wat het beteekenen moet,
En dan, als het uit is, verlang je alweer
Naar 't andere jaar, naar den volgenden keer.
Als Vader aan 't eind van de tafel weer zit,
En alles weer mooi is, en blinkend en wit...*

SEIDERA VOND.

Al - lang van te vo - ren ver - lang je er naar: De
We zit - ten zoo stil en zoo blij bij el - kaar, En

mooi - ste, de heer - lijk - ste a - vond van 'tjaar; Als
Va - der leest voor, en wij luis - t'ren er naar. En

Va - der aan 't eind van de ta - fel zit, En
kijk: al be - grijp je niet al - les zoo goed, Toch

al - les zoo mooi is, en blin - kend, en wit. Daar
weet je wel, wat het be - tee - ke - nen moet. En

staan ze: de mat - zes, het been - tje, de wijn, De
dan, als het uit is, ver - lang je al - weer Naar

blaad-jes, 't moet al - les op ta - fel zijn! Ik
't an - de - re jaar, naar den vol- gen-den keer. Als

vind het zoo knap, dat Moe al - les nog weet, En
Va - der aan 't eind van de ta - fel weer zit, En

dat ze op ta - fel geen iets - je ver - geet.
al - les weer mooi is, en blin - kend en wit

SJOWOENGOUS.

*Met ons allerbeste pakje
Mogen wij naar sjoel toe gaan;
Net zoo netjes als de bloemen,
Die bij ons op tafel staan.
En in sjoel zijn ook al bloemen,
En dat staat zoo frisch en blij.
Net alsof de sjoel op Sjwoengous
Even mooi wil zijn als wij!*

Vlug en vroolijk.

SJOWOENGOUS.

Met ons al - ler - bes - te pak - je Mo - gen wij naar

sjoel toe gaan; Net zoo net - jes als de bloe - men,

Die bij ons op ta - fel staan. En in sjoel zijn

ook al bloe - men, En dat staat zoo frisch en blij.

Net als - of de sjoel op Sjwoe - ngous E - ven mooi wil

zijn als wij!

DE KAARSEN.

*Daar staan in de kamer twee kaarsen;
Die zijn er door Moeder gezet.
En zijn ze een poosje aan 't branden
Dan dansen hun lichtjes van pret!*

*Maar ook in de menschen hun oogen,
Daar kijken twee lichtjes je aan,
Dat komt, doordat alles zoo blij is;
Dat heeft Vrijdagavond gedaan.*

*De lichtjes in Vader zijn oogen,
De twee in de oogen van Moe,
De twee van de brandende kaarsen,
Ze lachen je allemaal toe!*

Rustig.

DE KAARSEN.

Daar staan in de ka - mer twee kaar - sen; Die
Maar ook in de men - schen hun oo - gen, Daar
De licht - jes in Va - der zijn oo - gen, De

zijn er door Moe - der ge - zet. En
kij - ken twee licht - jes je aan. Dat
twee in de oo - gen van Moe, De

zijn ze een poos - je aan 't bran - den Dan
komt, door - dat al - les zoo blij is; Dat
twee van de bran - den - de kaar - sen, — Ze

dan - sen hun licht - jes van pret!
heeft Vrij - dag - a - vond ge - daan.
la - chen je al - le - maal toe!

VRIJDAGAVOND.

*Als ik groot ben wil 'k in 't koken
Net zoo knap als Moeder zijn.
Want die Moe is toch zoo'n knapperd!
Moe kookt alles toch zoo fijn!
Moe is in het eten koken,
Altijd wel een baas geweest, —
Maar mijn soep van Vrijdagavond,
Smaakt me toch het allermeeft.*

*Als ik groot ben wil ik worden
Net zoo goed en lief als Moe.
Moeder dekt me ied'ren avond
Toch zoo warm en lekker toe!
Moeder brengt me zelf naar bed toe,
Legt mijn dekens lekker zacht, —
Maar het heerlijkste van alles,
Slaap ik in op Vrijdagnacht.*

VRIJDAGAVOND.

Als ik groot ben wil 'kin'tkoken Net zoo knap als Moe-der
Als ik groot ben wil ik wor-den Net zoo goed en lief als

zijn. Want die Moe is toch zoo'n knap - perd!
Moe. Moe - der dekt me ie - d'ren a - vond

Moe kookt al - les toch zoo fijn! Moe is in het e - ten
Toch zoo warm en lek-ker toe! Moe-der brengt me zelf naar

ko - ken, Al - tijd wel een baas ge - weest, —
bed toe, Legt mijn de - kens lek - ker zacht, —

Maar mijn soep van Vrij - dag - a - vond,
Maar het heer - lijk - ste van al - les,

Smaakt me toch het al - ler - meest.
Slaap ik in op Vrij - dag - nacht.

HAVDOLO.

*'t Wordt al wat donkerder, buiten en binnen;
Moeder gaat haast voor Havdolo beginnen.
Dan komt de flesch en het kaarsje er bij ...
Eventjes nog, dan is Sjabbos voorbij.*

*Vader heeft 't kaarsje in zijn handen genomen,
Zingt van de volgende week, die gaat komen.
't Knappende licht geeft zoo'n aardig geluid ...
Sst - zegt het kaarsje, en dan is het uit.*

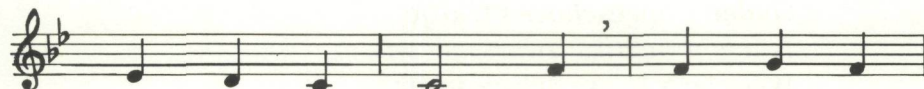
HAVDOLO.

't Wordt al wat don - ker - der, bui - ten en
Va - der heeft 't kaarsje in zijn han - den ge-

bin - nen; Moe - der gaat haast voor Hav-
no - men, Zingt van de vol - gen - de

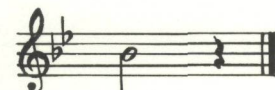
do - lo be - gin - nen. Dan komt de
week, die gaat ko - men. 't Knap - pen - de

flesch en het kaars - je er bij ...
licht geeft zoo'n aar - dig ge - luid ...

E - ven - tjes nog, dan is Sjab - bos voor-
Sst - zegt het kaars - je, en dan is het

bij.
uit.

ZOO'N GROOTE JONGEN.

*Broer is op een stoel geklommen
Om maar heel, héél hoog te staan.
En nu staat hij voor den spiegel,
En hij ziet zichzelf eens aan.
Weet je wel, waarom ons broertje,
Telkens in den spiegel kijkt?
Omdat hij voor 't eerst vanmorgen
Op een Joodschen jongen lijkt.*

*Onder 't opgeschoven truitje
Is iets prachtigs: zwart met wit.
Weet je: 't is een arbanganfous,
Die vandaag er onder zit.
Op zijn hoofd een heel echt kapje,
En een arbanganfous ân ...
Hè, dat broertje voor den spiegel
Is een echte Joodsche man!*

ZOO'N GROOTE JONGEN.

Broer is op een stoel ge - klom - men Om maar heel, héél
On - der 'top - ge - scho - ven trui - tje Is iets prach - tigs:

hoog te staan. En nu staat hij voor den spie - gel,
zwart met wit. Weet je: 't is een ar - bang - kan - fous,

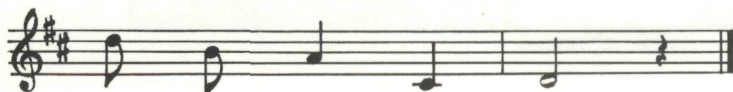
En hij ziet zich-zelf eens aan. Weet je wel, waar-om ons
Die van-daag er - on - der zit. Op zijn hoofd een heel echt

broer-tje, Tel-kens in den spie - gel kijkt?
kap - je, En een ar - bang - kan - fous ân

Om - dat hij voor 't eerst van mor - gen Op een
Hè, dat broer-tje voor den spie - gel Is een

Jood - schen jong - gen lijkt.
ech - te Jood - sche man!

NAAR SJOEL

*Zie je daar wel Liesjes schoenen?
O, zoo glimmend en zoo fijn!
Ja. maar 't zijn haar allerbeste,
Die alleen voor Sjabbos zijn.*

*Zie je daar wel Liesjes jurkje,
Met die mooie kant eraan?
Ja maar 't is alleen op Sjabbos,
Dat ze met die jurk mag gaan.*

*Zie je wel dat mooie lintje,
Zacht als zij en glimmend wit?
Ja, maar 't is alleen op Sjabbos,
Dat het om haar haren zit.*

*Zie je ook wel, wat die Liesje
In haar ééne handje houdt?
't Is een echte groote Tfille,
Met een rand er op van goud!*

*Weet je wel, waarom die Liesje
Daar zoo deftig stapt op straat?
Omdat Liesje dezen Sjabbos
Voor het eerst naar sjoel toe gaat!*

NAAR SJOEL.

1. Zie je daar wel Lies-jes schoe-nen? O, zoo
3. Zie je wel dat mooi-e lint-je, Zacht als

glim-mend en zoo fijn! Ja, maar 't zijn haar al-ler-
zij en glim-mend wit? Ja, maar 't is al-leen op

bes-te, Die al-leen voor Sjab-bos zijn. 2. Zie je
Sjab-bos, Dat het om haar ha-ren zit. 4. Zie je
5. Weet je

daar wel Lies-jes jurk-je, Met die mooi-e kant er-
ook wel, wat die Lies-je In haar éé-ne hand-je
wel, waar-om die Lies-je Daar zoo def-tig stapt op

aan? Ja maar 't is al - leen op Sjab - bos, Dat ze
houdt? 't Is een ech - te groo - te Tfil - le, Met een
straat? Om - dat Lies - je de - zen Sjab - bos Voor het

met die jurk mag gaan.
rand er op van goud!
eerst naar sjoel toe gaat!

INHOUD

5	Voorwoord
6	Rousj Hasjono
8	Joum Kippoer
10	Soekous
12	Simchas Touro
14	Channoeko-lichtjes
17	Poerim
20	Gomeits zoeken
23	Seideravond
26	Sjowoengous
28	De kaarsen
30	Vrijdagavond
32	Havdolo
34	Zoo'n groote jongen
37	Naar sjoel